

תקצירו של מסע 'עדים במדים', משלחת צה"ל לפולין – יולי 2008 18/708-13 [משלחת פ"ז / צוות 3]

ביולי 2008 נסעתי במסגרת שרות מילואים [אל"מ במילואים] עם משלחת צה"ל לפולין. שימשתי כמפקדו של צוות 3 במשלחת. הוקפצתי שבוע בלבד לפני כן להחליף את **מפקד צוות 3** צוות שמנה 41 קצינות, נגדות, קצינים ונגדים וכן נציגי 2 משפחות שכולות: גב' חנה פריג' ומר צבי לנדסמן. מצאתי לנכון לשתף ולהציג רשמיי מהמסע הכל-כך משמעותי וחוויתי. ההתכנסות הראשונה של משלחת עדים במדים מחזור פ"ז החלה את הכנותיה בתאריך 26/5/08 ביד ושם - יום בו נולד נכדי הראשון, **יואב** [את הבשורה קבלתי מגיא בני, בעודי 'מטפס' לירושלים ב 20:06].

שני ארועי-הכנה נוספים היו מפגש מפקדים [2/7/08] אצל מפקד המשלחת, בבסיס ח"י בחיפה ויום השלמה ביד ושם [3/7/08] שבקשתי ואורגן לי ע"י יחידת 'עדים במדים'. את יום ההכנה הנוסף ערכתי לעצמי, לסגנתי בצוות ולנציגת המשפחות השכולות. מפגש הכנה שלישי נערך בבית לוחמי הגיטאות ב 9/7/08. במפגש הושלם מידע על-ידי מדריכי המקום, הושלמו ההנחיות, הנוהלים והסיכומים לקראת הטיסה לפולין.

עיקרי לוח הזמנים, אז...

10 נובמבר 1938	ליל הבדולה - שבו נערך בכל רחבי הרייך השלישי (גרמניה ואוסטריה) פוגרום ביהודים. עד כה היגרו מגרמניה כ 200 אלף יהודים. בספטמבר ועידת מינכן - ועידה שחיסלה והעבירה את צ'כיה לגרמניה וחיסלה את ההסכם בני-לאומי שנחתם ב1918.
1 ספטמבר 1939	פלישת גרמניה לפולין - תחילת מלחמת העולם ה 2 ! בנוסף תחילת מבצע ה'אונטנסיה' - המתת החסד. בחודש זה פלישת ברה"מ אף היא לפולין.
8 אוקטובר 1939	הקמת הגטו האשון בפולין . באוגוסט נחתם הסכם 'ריבנטרופ-מולוטוב' - ההסכם היה הסכם אי התקפה בין ברית המועצות לגרמניה, ובחלקו הסמוי קבע את חלוקתה של פולין בין שתי המדינות..נובמבר פירסום הצו לענידת סרט שרוול.
אוקטובר 1939	תחילת הגיוס ביישוב היהודי בארץ ישראל לצבא הבריטי.
יוני 1941	החל רצח יהודים בבריה"מ. 19 ספטמבר - ענידת טלאי צהוב ליהודי הרייך.
22 יוני 1941	תחילת מבצע 'ברברוסה' - פלישת הגרמנים לכיבוש ברה"מ. בחודש דצמבר התקפת היפנים על פרל הרבור .
אוקטובר 1941	גרוש יהודי גרמניה ואוסטריה לגטאות -לוד'ג, מינסק, קובנה וריגה ורצחם. תחילת ה'פתרון הסופי' .
8 דצמבר 1941	גרוש ראשון של יהודים למחנה ההשמדה חלמנו .
ינואר 1942	ועידת ונזה - שבברלין, לדון בפעולות הכרוכות בהוצאת ה'פתרון הסופי' לפועל ובתיאומן.
יולי 1942 ועד אפריל 1943	טרבלינקה כמחנה השמדה שריכוז יהודים מוורשה, סלובקיה, צ'כיה, יוון.
אפריל ועד ספטמבר 1942	משלוח יהודים למחנות ההשמדה, מוורשה לטרבלינקה, מלובלין למיידנק .
נובמבר- דצמבר 1942	הסוכנות היהודית מאשרת את הידיעות על השמדת יהודי אירופה ומוכרזים בארץ 3 ימי אבל.
מאי ועד אוקטובר 1943	מרד בגטו ורשה , בייליסטוק, וילנה, סוביבור.
אוגוסט 1943	פרץ מרד בטרבלינקה , מיד אחריו הרסו הגרמנים את המחנה.
3 נובמבר 1943	מבצע 'ארנטפסט' - 'חג הקציר' רצח 42 אלף יהודי מחנות.
מאי-יולי 1944	גרוש 437 אלף יהודים מהונגריה לאשוויץ-בירקנאו . חודש לאחר מכן גרוש יהודים מגטו לוד'ג [האחרון ששרד] לאשוויץ.
יוני 1944	נחיתת בעלות הברית ב נורמדי , צרפת, באוגוסט שחרור פריז.
ספטמבר 1944	הקמת החיל- חטיבה יהודית לוחמת / הבריגדה.
ינואר 1945	פינוי אשוויץ , 58 אלף אסירים נשלחו לצעת מוות , ב-27 לינואר שחרור אשוויץ ע"י הצבא האדום.
פברואר 1945	ועידת ילטה - בהשתתפות נשיא ארה"ב רוזוולט, מנהיג ברה"מ סטלין וראש ממשלת בריטניה

צ'רצ'יל. בוועידה נידונו **תנאי הכניעה של גרמניה** וחלוקתה לאחר המלחמה.
היטלר מתאבד.
שחרור מחנות ברגן-בלזן, דכאו, כיבוש ברלין וכניעת גרמניה.
סיום מלחמת העולם השנייה.

אפריל 1945
אפריל-מאי 1945
8 מאי 1945

מהלך מסע המשלחת בפולין – עיקרים

13/7/08, יום א' –

בית הקברות היהודי בוורשה
בית הכנסת העתיק בוורשה, מדברים הרב והעד
בגטו, **רחוב טיפוס** ו**חומת הגטו**, הפולני שהראה והחתים על יומן מבקרים
האומשלדאק פלצ
ציר הגבורה ועד אנדרטת רפפורט
טקס באנדרטת רפפורט

'התשמע קולי' - ערב לכבוד המשפחות השכולות

14/7/08, יום ב' –

בדרך לטיקוצ'ין, הסרט - '**הפסנתרן**'
בית הכנסת בטיקוצ'ין – הוצאת ספר התורה שע'ש אילן רמון, קריאה מהספר,
ריקודים ושירה לרוב
סיום קצר בעיירה טיקוצ'ין

יער לופחובה – כניסה בצעידה זקופה לרקע תרועת החצוצרה בורות המוות, הקראת שמות והדלקת נרות. **טקס יזכור**.
טרבלינקה – הדרכה והתארגנות אחרונה לטקס הצוותי

יום ג' 15/7/08 –

נסיעה למיידנק, השלמת סרט '**הבריחה מסוביבור**', תחילת הסרט '**על קצה האמונה**'
סיום **במחנה מיידנק**. כיכר השושנים, המקלחות, הצריפים – המגורים, המוזיאון והתעוד, המשרפות, הר האפר....
טקס במיידנק עם ה UJC מרגש!
ישיבת חכמי לובלין, הדרכה של מרים שירה וריקודים של צוות 3.
בית הקברות והבעל שם טוב.

יום ד' 16/7/08 יום ללא מדים –

עדות עד המשלחת
הדרכה בקזמ'ש- גשם ומטריות ! בית הכנסת
גשר פודגוז'ה, הגטו והעיר
שיחה עם פאולינה **חסידת אומות העולם**, תרגום של העד – אריה
שיחת רב המשלחת לגבי קיום האלוהים בשואה....

יום ה' 17/7/08 –

הדרכה אשוויץ 1 - [אוזניות] השער והצילום המשותף..., ביתן 17 ועדות העד המשלחתי,
צריף 27 לזכר היהודים הדלקת נרות זכרון [אני הקראתי ה'רשימה'],
ביתן 10 הניסויים, ביתן 11 העינויים, ערימות המזוודות, משקפיים, שיער, כלי אוכל, נעליים, משרפה מס' 1,
עמוד התליה של הס מפקד המחנה.

1300 כניסה בצעידה זקופים ועם חצוצרה ברקע **למחנה אשוויץ 2/ בירקנאו**.

אשוויץ – " מי שלא היה לא יבין, מי שלא היה – לא יצא"

צריפי המחראות, צריפי הלינה, שאריות צריף 30 C שבו שהתה הגב' יהודית סלומון, הדלקת נר זיכרון וצילום צוותי, צריף מגורים
ושירה בו, משרפות 2 ו 3, הסאונה, משרפות 4 ו 5

טקס מסכם

יום ו' 18/7/08 –

בכותל המערבי בירושלים : טקס סיום המשלחת, חלוקת סיכות המסע

הנאום שנשאתי בטקס התייחדות במחנה טרבלינקה - 14/7/2008

ישראל, זכרון יעקב

עד המשלחת, משפחות שכולות, משלחת צה"ל מחזור פ"ז, מכובדותי ומכובדיי עומדים אנו כאן בפולין / טרבלינקה בעיצומו של מסע אל ההיסטוריה, מסע אל ההתרחשות המשפיעה הקובעת והקשה מכל שעברנו אנו – העם היהודי אך לפני 65 שנה. אנחנו לפידי התמיד והדגל שלפני המחנה אשר מייצגים את מדינת-ישראל וצבאה, עומדים כאן במחנה הנורא, מחנה טרבלינקה.

מחנה טרבלינקה הגדול שבמחנות ההשמדה במבצע ריינהרד הוקם באביב 1942 ומיד אחריו בקיץ השנה ההיא החל לפעול כמכונה משומנת / כותשת – מכונת מוות עם 'הישגים' לא עלינו נוראיים של רבע מיליון מושמדים כבר עד ספטמבר 1942. 'כבר ורק' אחרי שנה, חוסל המחנה, אבל המוות והזעקה שררו כאן בכל פינה, במחנה זה נרצחו כ-900 אלף אישה, ילד ואיש!

כאן במחנה זה צמחה גם הגבורה והמרד של אנשי המחנה שלא היה להם כבר מה להפסיד וקמו כנגד המנגנון הרשע, הנורא.

כאן במחנה זה הלכו למותם יאנוש קורצ'ק ויתומיו, כאן בתחנה בטרבלינקה מויינו מי לחיים ומי למוות, כאן במקום הנורא הזה הושפלו ונירמסו אנשי עמינו, כבודם וכבוד האנושות כולה. כקצין מילואים ומפקד ותיק בצה"ל, אני גאה ונירגש להיות שייך למשלחת ולהוביל אותכם הצוות במסע כולו ובמחנה טרבלינקה בפרט. גבורתם כמו סיבלם ומותם של כה רבים הם החוזק והעדות שאנו כעם וכצבא אימצנו, ולאורה אנו פועלים.

אנחנו נציגי צה"ל ומדינת ישראל נישא בגאון את דגלינו, את סמלינו ומדינו. נרכין ראש נזכור ונדע יותר מתמיד עד כמה השרות בצבא, גידול ילדינו ושמירת הארץ, היא צוואתם של אלו שהושמדו במחנה זה ודומיו.

סכום שלי למשלחת –

התכנים, מדהימים, עמוקים ועוצמתיים מאד! ימי ההכנה שביד ושם היו מקצועיים מאד, ברמה גבוהה והשיגו לטעמי את המטרה של הכנה מקצועית ומנטלית. מדי היצוג למפקדים – מאד מרשימים ואכן עושים את ההבדל. אצטט מהסיכום הצוותי את שאמרה אחד המשתתפים –
"עד עתה שמענו, קראנו וראינו כאן גם ח ש נ ו".
אין ספק שהמסע מעצים ומבהיר מחד, מחדד ופותח עוד ועוד תהיות מאידך.

לי אין ספק שזכיתי ואני מודה על כך, להיות נציג ושליח של רבים.
חוויתי חוויה מלאה, מרגשת, עוצמתית של זכרון ועדות לשואה עם יצוג ברמה הכי ישראלית, ציונית, סימלית למדינה ואזרחיה כמו גם לצבא ההגנה לישראל.
אין עצום מהיכולת של מדינה דמוקרטית לזכור ולכבד את עברה ומורשתה
על-ידי אזרחיה בכלל וחייליה בפרט.

